

Thema Op het werk.

Lesbrief 15. Vrij vragen

Kofi is op het werk. Hij wil een dag vrij. Hij vraagt het aan de vrouw op het kantoor. Zou het Kofi lukken?

Souad komt op kantoor. Zij wil ook een dag vrij. Zou het Souad lukken?

Wat leert u in deze les?

- Vrij vragen op het werk
- Een vraag maken
- Antwoord geven met 'niet'.

Veel succes!

HET GESPREK

Opdracht 1. Lees het gesprek.

Kofi vraagt vrij op het werk.

Kofi Boateng wil een dag vrij. Hij gaat naar het kantoor. Kofi vraagt een vrije dag aan. Hij is te laat om het te vragen. Maar de vrouw kijkt op het rooster en het kan.

Kofi Goedemorgen.

Vrouw Goedemorgen.

Kofi Ik wil graag een vrije dag, kan dat?

Vrouw Je wil een snipperdag. En wanneer wil je die?

Kofi Overmorgen.

Vrouw O! Overmorgen. Nou, dan ben je wel een beetje laat... Je weet toch.. je moet een vrije dag aanvragen drie dagen van tevoren.

Kofi Ja, maar ik moet echt vrij hebben.

Vrouw Nou, ik pak even het rooster erbij. In welke groep zit je?

Kofi In de groep van Estela.

Vrouw De groep van Estela. Nou... even kijken. Nee.. dat is geen probleem. Dat kan.

Kofi Kan ik vrij krijgen?

Vrouw Ja, je kan overmorgen een snipperdag krijgen. Zeg je het wel even tegen Estela?

Kofi Natuurlijk.

Vrouw Dan is het voor elkaar.

Kofi Bedankt en tot ziens!

Vrouw Tot ziens!

DE WOORDEN

Opdracht 2. Lees de woorden.

Zoek deze woorden op in het gesprek op pagina 2. Zet er een streep onder.

De woordenlijst Deel 1

□ **Vrij**

Voorbeeld 1: Vandaag werk ik niet. Ik heb een **vrije** dag.

Voorbeeld 2: Vandaag werk ik niet. Ik ben vandaag **vrij**.

□ **Een vrije dag aanvragen**

Voorbeeld: Je wilt vrij van je werk. Dan moet je eerst **een vrije dag aanvragen**.

□ **Overmorgen**

Voorbeeld: Vandaag is het maandag, morgen is het dinsdag, **overmorgen** is het woensdag.

□ **Laat**

Voorbeeld 1: Vanmorgen was ik 11 uur op het werk. Ik was **laat**.

Voorbeeld 2: Ik moest wachten. De bus kwam **laat**.

□ **Van tevoren**

Voorbeeld 1: Een vrije dag moet je altijd **van tevoren** aanvragen.

Voorbeeld 2: Ik krijg morgen bezoek. Ik kook **van tevoren**.

□ **Het rooster**

Voorbeeld: Op **het rooster** zie je wanneer je moet werken.

□ **Het is voor elkaar**

Voorbeeld 1: “Is het goed zo?” “Ja, oké, **het is voor elkaar!**”

Voorbeeld 2: Ik heb een afspraak gemaakt. **Het is voor elkaar**.

VRAGEN BIJ HET GESPREK

Opdracht 3. Is de zin goed of fout? Zet een kruisje.

Goed

Fout

		Goed	Fout
1	Kofi wil een snipperdag.		
2	Kofi vraagt de vrije dag drie dagen van tevoren aan.		
3	De vrouw van het kantoor kijkt op het rooster.		
4	De vrije dag van Kofi is een groot probleem.		

Kijk nu naar de antwoorden op p. 23.

HET GESPREK

Opdracht 4. Lees het gesprek.

Souad vraagt vrij op het werk.

Souad wil ook een dag vrij. Zij vraagt het ook op kantoor. Zij is ook te laat. Souad krijgt geen vrije dag. Want er zijn al twee mensen vrij. Souad vindt het jammer.

Souad	Goeiemorgen, ik wilde graag een dagje vrij hebben, kan dat?
Vrouw	En wanneer wilde je die snipperdag?
Souad	Overmorgen.
Vrouw	Overmorgen! In welke groep zit je?
Souad	Bij Estela.
Vrouw	Eens even kijken, de groep van Estela. Nee, dat kan echt niet, er zijn al twee mensen vrij. We kunnen niet meer mensen missen.
Souad	Maar het is echt nodig! Ik moet...
Vrouw	Het spijt me. Maar we kunnen je echt niet missen.
Souad	Maar kan het echt niet?
Vrouw	Nee. We hebben gewoon een aantal mensen nodig. En er zijn al twee mensen vrij. Je bent te laat. Je weet het toch: minstens drie dagen van te voren aanvragen.
Souad	O, wat jammer..
Vrouw	Ja, ik wil je graag helpen, maar het kan nu echt niet. Denk er nou aan de volgende keer: vraag het op tijd.

DE WOORDEN

Opdracht 5. Lees de woorden.

Zoek deze woorden op in het gesprek op pagina 5. Zet er een streep onder.

De woordenlijst Deel 2.

Het spijt me

Voorbeeld: Sorry, **het spijt me**, ik kan u niet helpen.

Wat jammer

Voorbeeld 1: **Wat jammer** dat u niet kunt komen.

Voorbeeld 2: **Wat jammer** dat ik geen vrije dag kan krijgen.

De volgende keer

Voorbeeld: Ik kan vandaag niet komen, **de volgende keer** kom ik wel.

Minstens

Voorbeeld 1: Kofi drinkt veel thee. **Minstens** zeven koppen per dag.

Voorbeeld 2: Kofi moet een vrije dag **minstens** drie dagen van tevoren aanvragen.

TIP WOORDEN LEREN

Het is belangrijk om woorden te leren, heel veel woorden.

Een manier om woorden te leren is: Zing! U kunt een woord onthouden door een

liedje met het woord te zingen.

Zing dus voor u zelf!

Bijvoorbeeld:

Een dagje vrij zijn.

“ Ik wil een dagje vrij zijn,
ik wil een dagje vrij,
een dagje zonder werk zijn,
helemaal voor mij”.

VRAGEN BIJ HET GESPREK

Opdracht 6. Is de zin goed of fout? Zet een kruisje.

		Goed	Fout
1	Souad wil ook een snipperdag.		
2	Souad vraagt op tijd de vrije dag.		
3	In de groep van Estela zijn al twee mensen vrij.		
4	Souad krijgt een vrije dag.		

Kijk nu naar de antwoorden op p. 23.

GRAMMATICA

Opdracht 7. 'niet'

'Niet' is een belangrijk woord. Je gebruikt 'niet' heel veel.

Kijk maar:

Kofi krijgt een vrije dag, maar Souad **niet**.

Op zaterdag en zondag werkt u **niet**.

Op maandag en donderdag luistert u naar radio Dalmar, maar op zondag **niet**.

Doe nu de oefening. Geef antwoord op de vraag.

Gebruik *niet*. Schrijf het antwoord op. Kijk eerst naar de voorbeelden.

Voorbeeld 1:

* Kunnen ze Souad missen op het werk?

.....

Nee, ze kunnen Souad NIET missen.

Voorbeeld 2:

* Heeft Souad op tijd vrij gevraagd?

.....

Nee, Souad heeft NIET op tijd vrijgevraagd.

1. Werkt Faduma in de fabriek?

.....

2. Was Asha vanmorgen te laat op het werk?

.....

3. Komt Ali uit Somalië?

.....

4. Kijkt de vrouw in een boek?

.....

5. Is Kofi in Nederland geboren?

.....

Kijk nu naar de antwoorden op p. 23.

SPREKEN

Opdracht 8

Geef voor uzelf antwoord op de vragen. Antwoord met 'niet'.

1. Woont u in Rotterdam?

.....

2. Bent u in Nederland geboren?

.....

3. Bent u Kofi?

.....

4. Leeft u in België?

.....

5. Gaat u morgen naar Engeland?

.....

Kijk nu naar de antwoorden op p. 23.

SCHRIJVEN

Opdracht 9. Schrijf het goede woord op.

In het Nederlands zet je vaak **-je** achter een woord. Dat betekent dat iets klein is.

Bijvoorbeeld: kind-kindje

huis-huisje

kaart-kaartje

Een kind**je** is een klein kind.

Een huis**je** is een klein huis.

Een kaart**je** is een kleine kaart.

Nu u. Schrijf het goede woord op.

1. Een kleine **doos** is een
2. Een kleine **opdracht** is een
3. Een kleine **kast** is een
4. Een kleine **kop** is een.....
5. Een kleine **jas** is een

Kijk nu naar de antwoorden op p. 23.

SCHRIJVEN

Opdracht 10. Een vrije dag aanvragen.

Hoe vraag je een dag vrij?

Bijvoorbeeld: Ik wil graag een vrije dag, kan dat?

Nu u. Schrijf uw vraag op:

.....

Kijk nu naar de antwoorden op p. 23.

DE WOORDEN

Opdracht 11. Vul het goede woord in.

Kies uit:

- * minstens
- * de volgende keer
- * wat jammer
- * het spijt me
- * het is voor elkaar
- * van tevoren

1. *Vrouw zegt:* “Oké, Kofi, je hebt een dag vrij”!

2. *Vrouw zegt:* “Souad, je moet drie dagen
3.een vrije dag aanvragen”.

4. *Vrouw zegt:* “Souad,, maar je bent te laat. Je kan geen vrij krijgen. We kunnen je echt niet missen”.

5. *Souad zegt:* “Oh, Nu kan ik niet naar het feest”.

6. *Souad zegt:* “Ik kan nu niet naar het feest, maar ga ik wel”.

Opdracht 12. Wat is het goede woord?

Kies A of B.

1. Ik hoef niet naar mijn werk. Ik ben	A. vrij	B. snel
2. Ik werk niet vandaag en morgen, maar.....	A. overmorgen	B. samen
3. Ik was om 11 uur op mijn werk. Ik was te	A. goed	B. laat
4. De vrouw kijkt elke dag op het	A. kind	B. rooster

Kijk nu naar de antwoorden op p. 24

TIP WOORDEN LEREN

Het is belangrijk veel woorden te leren. Een manier om veel woorden te leren is elke dag drie woorden leren.

Schrijf hier welke drie woorden u leert per dag.

Maandag: 1^e woord:
2^e woord:
3^e woord:

Dinsdag: 1^e woord:
2^e woord:
3^e woord:

Woensdag: 1^e woord:
2^e woord:
3^e woord:

Donderdag: 1^e woord:
2^e woord:
3^e woord:

Vrijdag: 1^e woord:
2^e woord:
3^e woord:

Zaterdag: 1^e woord:
2^e woord:
3^e woord:

Zondag: 1^e woord:
2^e woord:
3^e woord:

SPREKEN

Spreek samen!

Zoek een taalvriend. Een taalvriend is iemand die goed Nederlands spreekt. Een vriend. Of misschien iemand van uw werk. Of uw buurman. Doe samen met uw Taalvriend de spreekopdrachten. Lees samen. De een leest A, de ander B.

Opdracht 13. Lees samen met uw taalvriend:

Een vrije dag aanvragen 1.

A: Goeiemorgen.

A: Goeiemorgen.

B: Goeiemorgen.

B: Goeiemorgen.

A: Ik wil graag een vrije dag, is dat mogelijk?

A: Ik wil graag een vrije dag, is dat mogelijk?

B: Wanneer wil je die?

B: Wanneer wil je die?

A: Morgen wil ik die.

A: Morgen wil ik die.

B: Morgen, morgen ...

B: Morgen, morgen ...

A: Ik wil graag een dagje vrij, kan dat nou?

A: Ik wil graag een dagje vrij, kan dat nou?

B: Even kijken... Even kijken...

B: Even kijken... Even kijken...

A: Mag ik nou een snipperdag, zeg het nou!

A: Mag ik nou een snipperdag, zeg het nou!

B: Even kijken...Nee, dat kan niet, sorry.

B: Even kijken...Nee, dat kan niet, sorry.

B: Waarom kan dat niet?

B: Waarom kan dat niet?

A: We kunnen je niet missen!

A: We kunnen je niet missen!

B: Waarom kan dat niet?

B: Waarom kan dat niet?

A: Omdat we je nodig hebben.

A: Omdat we je nodig hebben.

SPREKEN

Spreek samen!

Opdracht 14. Lees samen met uw taalvriend:

Een vrije dag aanvragen 2.

A: Ik wil een vrije dag!

A: Ik wil een vrije dag!

B: Maar je bent te laat.

B: Maar je bent te laat.

A: Overmorgen, kan dat wel?

A: Overmorgen, kan dat wel?

B: Nee, het spijt me.

B: Nee, het spijt me.

A: Waarom kan dat niet?

A: Waarom kan dat niet?

B: Omdat je te laat bent, we kunnen je niet missen.

B: Omdat je te laat bent, we kunnen je niet missen.

A: Over drie dagen, kan het dan?

A: Over drie dagen, kan het dan?

B: Over drie dagen, dat kan wel!

B: Over drie dagen, dat kan wel!

A: Over drie dagen ben ik vrij?

A: Over drie dagen ben ik vrij?

B: Ja, ja, dat is voor elkaar!

B: Ja, ja, dat is voor elkaar!

A: Bedankt, bedankt.

A: Bedankt, bedankt.

B: Geen dank, geen dank!
B: Geen dank, geen dank!

A: Tot ziens.
A: Tot ziens.

B: Veel plezier.
B: Veel plezier.

? VRAAG VAN DE LES ?
Hoeveel dagen van tevoren moet je bij de snoepfabriek een vrije dag aanvragen?

LEZEN

Opdracht 15. Lees.

DE INFORMATIE.

Bij ieder werk heeft u recht op vrije dagen. U heeft ook recht op vakantiedagen. Een vrije dag of een snipperdag moet u van tevoren aanvragen. Bijvoorbeeld drie dagen van tevoren.

Ook als u op vakantie gaat, moet u dat op tijd doorgeven. Vaak moet u op uw werk overleggen wanneer u op vakantie kunt gaan.

Als u naar de dokter of tandarts moet, moet u dat ook zo snel mogelijk doorgeven. Natuurlijk hebben veel mensen ook vrij op feestdagen zoals Pasen en Kerstmis.

PRAKTIJK

Opdracht 16. Kijk in de praktijk.

Dit is de opdracht: maak een vraag.

1. U wilt iets. Bijvoorbeeld: u wilt een cassette van de radiolessen.
Of u wilt een vrije dag van uw werk.

2. Maak een goede vraag in het Nederlands. *Bijvoorbeeld:*

“ Kan ik een cassette van de radio krijgen?”

“ Zou ik een vrije dag kunnen krijgen?”

3. Wat wilt u? **Maak nu een vraag.**

TIP VAN DE LES

Als u een vrije dag wilt vragen, zeg dan ...

- Kan ik een vrije dag opnemen?
- Ik wil graag een dag vrij. Kan dat?

Als uw kind een dag niet naar school kan, zeg dan ...

- Mijn kind komt vandaag niet, hij (of: zij) is ziek.
- Mijn kind komt morgen later, we moeten naar de dokter.
- Ik kom hem (of: haar) vanmiddag eerder halen, we moeten naar de tandarts.

HOE GAAT HET?

Opdracht 17. Kent u de woorden? Kruis aan.

- Vrij
- Een vrije dag aanvragen
- Overmorgen
- Laat
- Van tevoren
- Het rooster
- Het is voor elkaar
- Het spijt me
- Wat jammer
- De volgende keer
- Minstens

Opdracht 18. Kunt u het in het Nederlands?

Deze les ging over een vrije dag aanvragen op het werk. Kofi vroeg een vrije dag aan. Hij was te laat. Je moet minstens drie dagen van tevoren een vrije dag aanvragen. Hij kreeg wel een vrije dag.

Souad vroeg ook een vrije dag aan. Zij was ook te laat. Souad kreeg geen vrije dag.

De les ging ook over een vraag maken en antwoord geven met 'niet'.

En u? Kunt u vrij vragen? En kunt u antwoord geven met 'niet'? En kunt u een vraag maken?

Kunt u dat nu goed? Of een beetje? Of nog niet zo goed?

Schrijf het op. Zet een kruisje.

	 Goed!	 Gaaf wel...	 Nog niet goed..
Vrij vragen			
Antwoord geven met ' <u>niet</u> '			
Een vraag maken			

Antwoordblad

Opdracht 3.

1. Goed. (Hij zegt: “Ik wil een vrije dag”.)
2. Fout. (Hij zegt: “Ik wil overmorgen een vrije dag”.)
3. Goed. (Ze zegt: “Ik pak even het rooster erbij”.)
4. Fout. (De vrouw zegt: “Het is geen probleem”.)

Opdracht 6.

1. Goed. (Zij zegt: “Ik wilde graag een dagje vrij hebben”.)
2. Fout. (Zij zegt: “overmorgen”.)
3. Goed. (De vrouw op kantoor zegt: er zijn al twee mensen vrij”.)
4. Fout. (Souad krijgt geen vrije dag.)

Opdracht 7.

1. Nee, Faduma werkt niet in de fabriek.
2. Nee, Asha was niet te laat op het werk.
3. Nee, Ali komt niet uit Somalië.
4. Nee, de vrouw kijkt niet een boek.
5. Nee, Kofi is niet in Nederland geboren.

Opdracht 8.

1. Nee, ik woon niet in Rotterdam.
2. Nee, ik ben niet in Nederland geboren.
3. Nee, ik ben Kofi niet.
4. Nee, ik leef niet in België.
5. Nee, ik ga niet naar Engeland.

Opdracht 9.

1. Doosje.
2. Opdrachtje.
3. Kastje.
4. Kopje.
5. Jasje.

Opdracht 10.

Bijvoorbeeld:

Kan ik een vrije dag opnemen?

Mag ik een vrije dag opnemen?

Kan ik een dagje vrij nemen?

Zou ik een vrije dag kunnen opnemen?

Opdracht 11.

1. Het is voor elkaar.
2. Minstens.
3. Van tevoren.
4. Het spijt me.
5. Wat jammer.
- 6 De volgende keer.

Opdracht 12.

1. A.
2. A.
3. B.
4. B.

Het antwoord op de vraag van de les

Drie dagen van tevoren.

OEFFENEN VOOR HET INBURGERINGSEXAMEN

Deze les over vrij vragen past in het deel *Werk* van het Inburgeringsexamen.

Taalvriend

Zoek een taalvriend, iemand die goed Nederlands spreekt. Het is handig als u een taalvriend heeft om samen de oefeningen mee te doen.

Kijk naar films van ETV

Op de website ETV.nl vindt u veel verschillende programma's die gaan over werk, bijvoorbeeld *Taal werkt*. Hierin praat presentatrice Şenay Özdemir over: de eerste werkdag, vragen op het werk, opdrachten en veiligheid.

<http://www.etv.nl/etv/programma/taalwerkt>

Kijk voor meer programma's over werk op <http://www.etv.nl/etv/werk/werk>

Wat u in deze les van CRTV over vrij vragen kunt leren voor het examen:

Het is belangrijk om goed de regels van uw werk te kennen. Hoeveel vrije dagen u heeft per jaar, en hoe u een vrije dag moet opnemen. Ook is het belangrijk dat u kunt overleggen met collega's.

Kijk voor meer informatie over het inburgeringsexamen op www.hoemoetikinburgeren.nl

Opdracht 1

Geef antwoord op de vragen

1. Hoeveel vrije dagen heeft u per jaar?
2. Bij wie kunt u een vrije dag aanvragen?
3. Hoeveel dagen van tevoren moet u een vrije dag aanvragen?

Opdracht 2

In welke situaties moet u overleggen met uw collega's?

Bedenk met uw taalvriend goede zinnen bij deze situaties.
